

ዕንቅፋት ወቂዑኒ

ዋድቕ ወዲቁኒ፣ ቦቕ-ባ፣
ዕንቅፋት ወቂዑኒ፣ ደንጎላ!

አንቱም ሰባት፣ ጉድ እባ ረኸብኩ! እንታይ ኮን ምግባር ይሕሸኒ? አረንጎሽታኡ እንታይ ትመኸኩኒ? “ሳእኒ ስለ ዘይገበርኩ...” ከይብሃል፣ ሳእኒ ገይረ፣ “ብጸላም እዩ፣ አይረአኸዎን...” ከይብሃል ብቐትሪ ምድሪ፣ ዕሓይ ኮለል ኢላ፣ ዓይነይ እናረአዩ፣ ብምንታይ ምኸንያት ድኣ ዕንቅፋት ወቂዑኒ? ወይ ጎደሎ መዓልቲ ምውዓል፣ ምስ ደንጎላ ዝገጠምኩላኸ፣ እንታይ ዝዓይነታኸ ጎደሎ ምዓልቲ ውዓልኩ! ሰብዶ ምስ ደንጎላ ይገጥም?

ወይ ጉድ! ዝገርም እኮ እዩ። መልሲ ስኢነሉ ዘለኸ ነገር እንድዩ ኾይኑኒ። እዙ ዕንቅፋት ድማ ከሕምም ንጉድ እዩ። እዛ ዓባይ አጸብዕቲ እግረይ ዳርጋ ተቐሪጸ ዝኸደት ይመስል፣ ካብ ሰር እግረይ ክሳዕ መንበስበስቲ ርእሲይ፣ ውሽጢ አዕጽምተይ አትዩ እዩ ዝተሰምዐኒ። መቐም እቱ ደንጎላ እግረይ እንትወቕዐኒ፣ አነውን እኮ ወቂዐዮ እዩ፣ ግንከ ካብታ ናይ ቀደም ቦትኡ ምንም ነቕ እኳ አይበለን፣ አብአ ተቐሚጡ አሎ። ዝገርም ነገር እዩ።

ተገፍዑለይ'ባ! እንታይ ምግባር ኮን ይሕሸኒ? ካብ ደንጎላዶ ዝገላግለኒ፣ ወይ ምስ እዙ ደንጎላ እዙይ ዝዓርቀኒዶ ሰብ ስኢንኩ? አብዛ መገዲ እዚአ ክልቴና ብሰላም አይንነብርን ኢለ ወሲነ እዩ። ወይ ነዛ መንገዲ ብኸሊእ አዙዊርካ፣ ወይ ብላዕሊ፣ ወይ ብታሕቲ ምጥዋይ የድሊ፣ እንተዘየለ ድማ ኩዲትካ ነዙ ደንጎላ አውጺእኻ ናብ ካሊእ ቦታ ወሲድካ ምድርባይ የድሊ። ካልእ መድሓኒት የብሉን። አንን እዙ ደንጎላ እዙይን አብዛ ቦታ እዚአ ሓቢርና ከምዘይንነብር ጥርጥር የብሉን። ሓዴና ካብዛ ቦታ ለቂቂ ክኸይድ አለዎ።

አውራ ዘግርመልካትኩም ነገር ድማ፣ እቱ ደንጎላ ካብታ ዝነበራ ቦታ ነቕምንቕ እኳ እንተይበለ፣ አብአ ተቐሚጡ፣ አቃማምጥኡ ድማ ንኸሊእ ዝመጽእ ሰብ ዕንቅፋት ንኸወቅዕ ተመቻቻዮን አዝጊቡን ዝጽበ ዘሎ እዩ ዝመስል። አብአ ተሓቢኡ፣ እታ ጫፍ አፍንጫኡ ጥራይ እያ ንእሽተይ ብደገ እትርአ እምበር እቱ ዝቐረየ አካሉ ብዓብይኡ ትሕቲ ምድሪ ኸይረአ ተቐቢሩ፣ ሓመድ ተኸዲኑ እዩ ዘሎ። እታ ልዕሊ መሬት እተወጠመት አፍንጫኡ ድማ ክንዲ አጸብዕቲ እግሪ ትኸውን፣ ቅርጻ እውን ሰብ ንኸትወቅዕ በጸብዕቲ እግሪ ተለኪዓ እተሰርሐት እያ እትመስል። ወይ ናይ ደንጎላ ነገር! ደንጎላ እውንዶ ከምዙይ ዝበለ ተንኩል አለዎ! ቕድሚ ንዓይ ምውቅዕ፣ መቐም በዛ መንገዲ ብቐድመይ ንዝሓለፉ ሓድሓደ ሰባት ንብዙሓት ከምዘወቕዕ ጥርጥር የብሉን። ብአቀማምጥኡ ይፍለጥ። እግሪ ሰብ ንምውቃዕ ኮነ ኢሉ ዝተፈጥረ ደንጎላ እዩ ዝመስል። ብዙሕ እግሪ ሰብ ወዲኡ እዩ።

ጽፍሪ እዛ ዓባይ አጻብዕቲ እግረይ ንህሪ መሲላን፤ ደም ሰሪባን እኒሃ። ናይ ቃንዛ ነገር እሞ ንግደፎ፤ እንታይ ክንዛረበሉ። ዓባይ አጻብዕቲ እግረይ ተረግ-ተረግ እናበለት ከም ረመጽሓዊ ተቃጽለኒ አላ። ቁሩብ ደኸን ትሕሽኒ ኢሊ አብ ዝሒል ማይ አሊኸያ፤ ግን ምንም አይገደፈትንን። ናይ ቀትርስ ቀትሪ፤ ለይቲኽ ከመይ ኢሊ ኸን ክሓድሮ እኸውን? ብቐትሪ እማ ሰብ አሎ፤ ዘዛርበካ፤ ስዎ እናሳተየ፤ ወግዒ እናዋግፀ ዘዛናግፀካ፤ ቡን እናሳተየ አይዞኸ! ዝብለካ አይስአንን። ናይ ቃንዛ ነገር ግን ሰብ ኩሉ ሓዲጉካ ምስ ደቀሰ፤ አይ ብጸልማት ለይቲ መጺኡንጾ ንበይንኸ ሒዙ ሓመድ ዘብልፀካን፤ ዘስተየካን! ሽዑ መን ገላጋሊ ሃሊኡ? በይንኸ፤ ክሳብ ዝወግሕ ኡይ! ምባል ጥራይ እዩ እምበር፤ እንታይከ መድሓኒት አለዎ?

መድሓኒቱ'ማ ቀደም አቦይ ገብረ-መድኅን እንብሎም ፈላጢ ወጊሻ ነይሮም፤ ሓንቲ ሱር መሳሊት ሂቦም፤ “ነዚአ ቁሩብ ሕይኸ-ሕይኸ አቢልካ ምራቕካ ውሓጦ...” ይብሉኸ እሞ ካብቲ ቃንዛ ቁሩብ ሕይሸ፤ ቅልል ይብለልካ። እተፈልጡ እዮም ነይሮም። ሎሚ እሞ እቶም ወጊሻ ካበይ ይምጽኡ? ቀደም ሞይቶም። እታ ሱርክ ካበይ ትረኸብ? እንተ ዝነብሩ እውን ክንደይ አእዋማት ተቐሪጹ፤ ማእለያ ዘይብሎም ተኸልታት ጸኒቶም እዮም እሞ፤ እታ ሱርክ ሎሚ ትርከብዶ? እንዲዲ፤ አብኡ እንድዩ ዘሎ እቲ ጸገም። አየ! ካበይ ኢልካ ኸትርከብ? እትርከብ እኳ አይመስለንን። ሎሚ፤ ይትረፍንያ ሱርስ፤ አይ እቲ ዝብላዕ ዝነበረኳ ክንደይ አታኸልቲ፤ ክንደይ ፍራ-ፍረ እንድዩ ጠፊኡ ዘሎ፤ ንመድሓኒት ደሊኸ እኳ ዘይርከብ!

እዛ ቃንዛ ድኣ ቁሩብ ሕይሸ ትበለለይ እምበር፤ ዝገብሮስ ባዕለይ እፈልጦ። ዓራቂ ሰብ አይደልን፤ ባዕለይ ክጣበበሉ እየ። ጽባሕ፤ ወይ ድሕሪ ጽባሕ፤ ብለይቲ ንጉሆ ተንሲኤ፤ እዛ ጭኻሮይን መጋፍያይን ሒዘ እልዓል እሞ፤ ነዙ ዕንቅፋት ዝወቐዐኒ ደንጉላ ብንቅርቅር አቢለ፤ ኸ-ዓዲተ፤ ካብ ሱሩ ፈንቂለ ኸውጽኦ እሞ፤ ካልአይ መዓልቲ ንሰብ ዕንቅፋት ከምዘይወቅዕ ክገብሮ እየ ሓሲበ ዘለኸ። እዙይ ጥራይ ድማ ኸይመስለካትኩም፤ ገና፤ ብሓዊ እናንደድኩ፤ ብሞደሻ እናሰናጠቐኩ፤ ፍንጽሕ-ጽሕ አቢለ አደዳ መንደቕ ገዛን ንመካብብያ ኻናን እንተ ዘይገይረዮ፤ አይ አነን እየ፤ ነዛ ስረ አይዓጠቐኩዎን።

ብቐደሙ እዙይ እንተዝግበር ነይሩዶ ክሳብ ሎሚ አብዛ መንገዲ ዝደቀሰ መሲሊ ተሓቢኡ፤ ነዙ ኸሉ ሓላፍ መንገዲ ኸጥቅዕ ነይሩ ይመስለካትኩም? አእጋር ክንደይ ሰብ ኮን ወዲኡ ይኸውን? ኩልና ንሓደ ደንጉላ ምኻን ስኢንና ኢና እምበር ከምዙይ ምኣዝ ምኸን? ወይ ጉድ፤ ብስንፍና ሰብ እኮ እዩ ክሳብ ሎሚ እንትጸወተልና ጸኒሑ እምበር፤ ለባም ሰብ እንተ ዝህሉዶ ከምዙይ ምኸን ነይሩ ይመስለካትኩም? ደጊም ግን ኣነ ነታ ብልሃቱ ፈሊጠሉ

አለኹ፤ ካብ ኢደይ መን ከም ዝገላግሎ ጽባሕንዶ ኸንርእኦ ኣይንሄናን። ከም ዘየዳግም ገይረ፤ ብትን-ትን ከብሎን፤ ኣብ ቁም-ነገር ከም ዝውዕል ክገብርን እየ ወጢነን ወሲነን ዘለኹ። ኣብ ምድሪ ተቐቢሩ ቁም-ነገር ዘይብሉ ኻብ ዝቐመጥ፤ ኣብ ሞያ እንተውዓለዶ ኣይሕሸን? ነዙ ሓደ ዓብዪ ደንጎላ ጽባሕ ኣነ ናብ ኩምራ እምኒ ክልውጦ እየ።

ምናልባት ጽባሕ እውን ቃንዛይ እንተዘይሕሸኒ፤ ድሕሪ ጽባሕ፤ ድሕሪ ጽባሕ እውን እንተ ዘይኮነ፤ ብድሕሪኡ፤ ፈጺመ ነዙ ደንጎላ ናብ ኩምራ እምኒ፤ ካብ ኩምራ እምኒ ድማ ብሞደሻ እናቐጣቐጥኩ ናብ ኩምራ ጭንጫ እንተ ዘይለወጥኩዎ ከምዘይዓርፍ ሕሩም! ኢሊ እንሄኹ፤ እመኑናቲ።

ቁሩብ ዘፍርሐኒ ነገር እንተሃሊኡ፤ ነዙ ደንጎላ ክፍንጽሕ ክብል ጽንጽሕላይ ተፈንጺሑ ናብ ዓይነይ፤ ናብ ግንባረይ፤ ወይ ናብ ካሊእ ኣካላተይ ከይወቐዐኒ እሞ፤ ዓይነ-ብርከይ ከየጉድለኒ፤ ናብ ዝገደደ ስቓይ ከይወድቐ እየ ዝፈርሕ ዘለኹ። ደቃቐ ጽንጽሕላይ ተፈንጨላ ዓይነይ እማ እንተወቐዓትኒ፤ ስቓይ ጥራይ ድዩ? ኣረ ዓይነይ ክተጥፍኣኒ፤ ግስም ኢሊ ድማ ኸዕውር እውን እኮ እኸእል እየ። እዚኣ ጥራይ እያ እተፍርሐኒ። ስለዙይ ኣብ ደንጎላ ምስባር ብዙሕ ጥንቃቐ ምግባር ኣድላዪ እዩ።

እዛ ቃንዛ ዓባይ ኣጸብዕቲ እግረይ ድኣ ቁሩብ ሕይሻ ትብል እምበር፤ ኣነስ ነዚኣ እንተ ዘይገበሩኩ ሞይተ ድኣ እግነ ኣለኹ እምበር፤ ኣይዓርፍን። ካብ ጭንጫ ሓሊፊ ድማ ብዝኾነ ነገር ጠሓሒነ ሑጻ እንተ ገይረዮ፤ ናይዙ ደንጎላ ነገር ብድሕሪኡ ጸግዑ ሓዙ ማለት እዩ። ካልኣይ ሻዕ ንማንም ሰብ ዕንቅፋት ክኸውን ይቐረስ ንባዕሊቱውን ኣደዳ ንፋስ ኮይኑ ናብ ኣቦራ ድኣ ይልወጥ እምበር ሓንቲ ዝገብሮ የብሉን። ሑጻ ምስ ኮነ ኸዓ ምስ ኖራን ምስ ስሚንቶን ብሓደ ይልወስ እሞ ንመለሰኒ መንደቐ ይኸውን። ብድሕሪኡ ንዓርፍ። ካብ ምውቃዕ እግሪ ሰብ ኣብ ሞያ፤ ኣብ ቁም-ነገር ውዓለ ማለት እዩ።

ግንከ ካብዙ ኹሉ ድኻም ዝሕይሻ ካልእ መንገዲ ደኸን ይህሉ? እንካብ ንደንጎላ ኩዒትካ ኣውጺእኻስ፤ ብመደሻ ሰባቢርካ፤ እንደገና ናብ ጭንጫ ምልዋጥ፤ ካብኡ ድማ ጥሒንካ ናብ ሑጻ... ወይ ጉድ! ኣንቱም ሰባት፤ እዙይስ ብዙሕ ጸዕርን ድኻምን ዘለዎ እዩ። ዝቐለለ መንገድስ፤ ብኸፈር ሓመድ ኣምጺእኻ ምድምዳሙ እሞ ኣብኡ ተቐቢሩ ይቐመጥ፤ እግሪ ሰብ እንተየዐንቀፈ ድማ ብሰላሙ እንተ ነበረዶ ኣይሕይሸን? እዚኣ ዝሕሸት መንገዲ እያ እትመስል፤ ግናኸ ክሳዕ መኣዝ እቲ ሓመድ ኣብኡ ክቐመጥ ኮይኑ? እግሪ ሰብን፤ ሸኾና ኸፍትን ብዝረገጸ መጠን፤ ዝናብ ዘኒቡ ማይ

ብዝወሐዘሉ ግዜ፣ ነቱ ሓመድ ሓጻጺቡ ምስ ወስዶ፣ እቱ ደንጎላ ከም ኣመሉ፣ እንደገና ንደገ ተቐልቂሉ ንቕንዕ ይብል እሞ ኣይ እግሪ ሓላፍ መንገዲ ሰብ ክውድእዶ ኣይኮነን! እዙይስ ዘላቂ መድሓኒት ኣይኾንን።

ኣነስ ግዲ የብላትኩምን፣ ዘየዳግም ስራሕ ንሓንት-ሻዕን ንመወዳእታን ዝኸውን ነገር እየ ክሰርሕ ዝደሊ። እዙይ ማለት ድማ ነዙ ደንጎላ ኩዲትካ ኣውጽእኻ፣ ብትንትን ኣቢልካ፣ ሑጻ ምግባሩ እዩ ዝርኣየኒ ዘሎ። ኣነን ደንጎላን ካብ ገጠምና መነና ከምዝሰዕር እስኪ ክንርኢንዶ ኣይንሄናን። ሓደሻዕ ቀስ ኣቢሉ ምስ ተተሓሓዝኩዎ ካብ ኢደይ መን ከምዝገላግሎ ክንርኢ እንዲና። እዛ ስቓይ እግረይ ድኣ ሕይሽ ትበለለይ እምበር ኣይንላቕቕን።

ናይ ኣጻብዕቲ እግረይ ስቓይ ነገር ግን ዘቕልለለይ መድሓኒት ኣይረኽብኩን። ተረግ-ተረግ እናበለት ሃው-ሃው ኣቢላ ናብ ገደል ክተጽድፈኒ እያ እትብል ዘላ። ካብዛ ተረግ-ተረግ እትብል ስቓይ ንምድሓን ብመርፍእ ወይ ብወረጦ ኣብታ ትሕቲ ጽፍርኻ ንእሽተይ ወጊእኻ ኣድምዖ እሞ ቅልል ክትብለልካ እያ ኢሉ ዝመኸረኒ ሰብ እውን ነይሩ። እንድዲ፣ ምናልባት እዙይስ ሓቂ ደኾን ይህልዎ ይኸውን? እቱ ደም ምስ ፈሰሰ ንግዜኡ ነዙ ስቓይ ኣቕልል የብለለይ ይኸውን። ግናኸ... ዎ! ቦታ መርፍእ ወይ ወረጦ ዝኣተወታ ነኻል ሳዋሳት ሓሳኹ እንተ ኣተዉ እሞ፣ እታ ቁስሊ እንተ ተኣነፊት፣ ዘይሓዊ ቁስሊ፣ ጥዕምቶ እንተ ወጸትኒ፣ ንብዘላ ጽፍሪ ኣጻብዕቲ እግረይ ጽፍሪ-መጥምጥ ብንቁር ኣቢላ መጥሚጣ እንተምለቕታኸ? ኣረ ነታ ጽፍሪይ ጥራይ ዘይኮነስ ንብዘላ እታ ዓባይ ኣጻብዕቲ እግረይ ቕሪጻ እንተ ወሰደታኸ እንታይዶ ክገብር እየ? ዕድሜኻ ምሉእ ሓንከስ እናበልካ ብምርኩስ ናብ ምኻድ እንድኣዩ። ካብኡስ ይምሓረና!

መቐም ናይ ቃላት ነገር ዝገርመኒ ድማ ጥዕምቶ ዝብል ቃል እዩ። ንዘሳቕየካ ቁስሊዶ ጥዕምቶ ትብሎ? ስም ስኢናቶም ድዮም ጥዕምቶ ዝበልዎ? ንእሽታኡኸ እንታይ ዝጥዕም ነገር ርእዮ-ሙላቱ ጥዕምቶ በልዎ? መራሪቶ፣ መሳቕይቶ ከይብልዎስ ጥዕምቶ፣ ወይ ጉድ! ናይ ሰብ ነገር። መን ኮን ይኸውን መጀመርታ ጥዕምቶ ዝበላ? ዝኾነ ኾይኑ እዙይስ ድሓን ይትረፈኒ፣ መርፍእ ኮነ ወረጦ ናብዛ እግረይስ ፈጺመ ኣየቕርበላን። ካብ ቁስሊ ጥዕምቶስ ከም ዝጀመርኩዎ ንእግረይ ኣብ ዝሑል ማይ እናኣለኸኩ ንግዜኡ ዝወረደኒ ማስቃ ናይ ሓንቲ ምዓልትን ናይ ሓንቲ ለይትን ስቓይ ምቕባል ድኣ ይሕሸኒ። ካብኡዶ ኸይሓልፍ? ናይ ሓንቲ መዓልቲ፣ ወይ ናይ ሓንቲ መዓልትን ለይትን ስቓይ ከይቕበል ክብልዶ ንምሉእ ዕድመይ ብምርኩስ

ሕንክስ እናበልኩ ክኸይድ ኮይነ? የለን፣ አይፋለይን፣ እዙይስ ይቐረየኒ። ነዙ
ዝወደቐኒ ዋድቐ ናተይ ኢሊ ምሓዝ፣ ነዙ ዝመጸኒ ምቐባል ድኣ ይሕሸኒ።

ገ/ኢ. ጎርፉ።